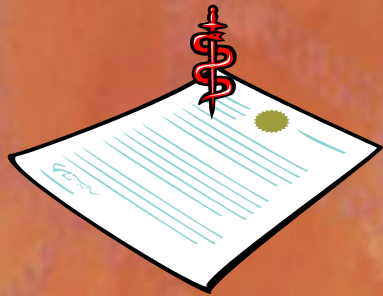

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اهداف، سئوالات و فرضیات پژوهشی

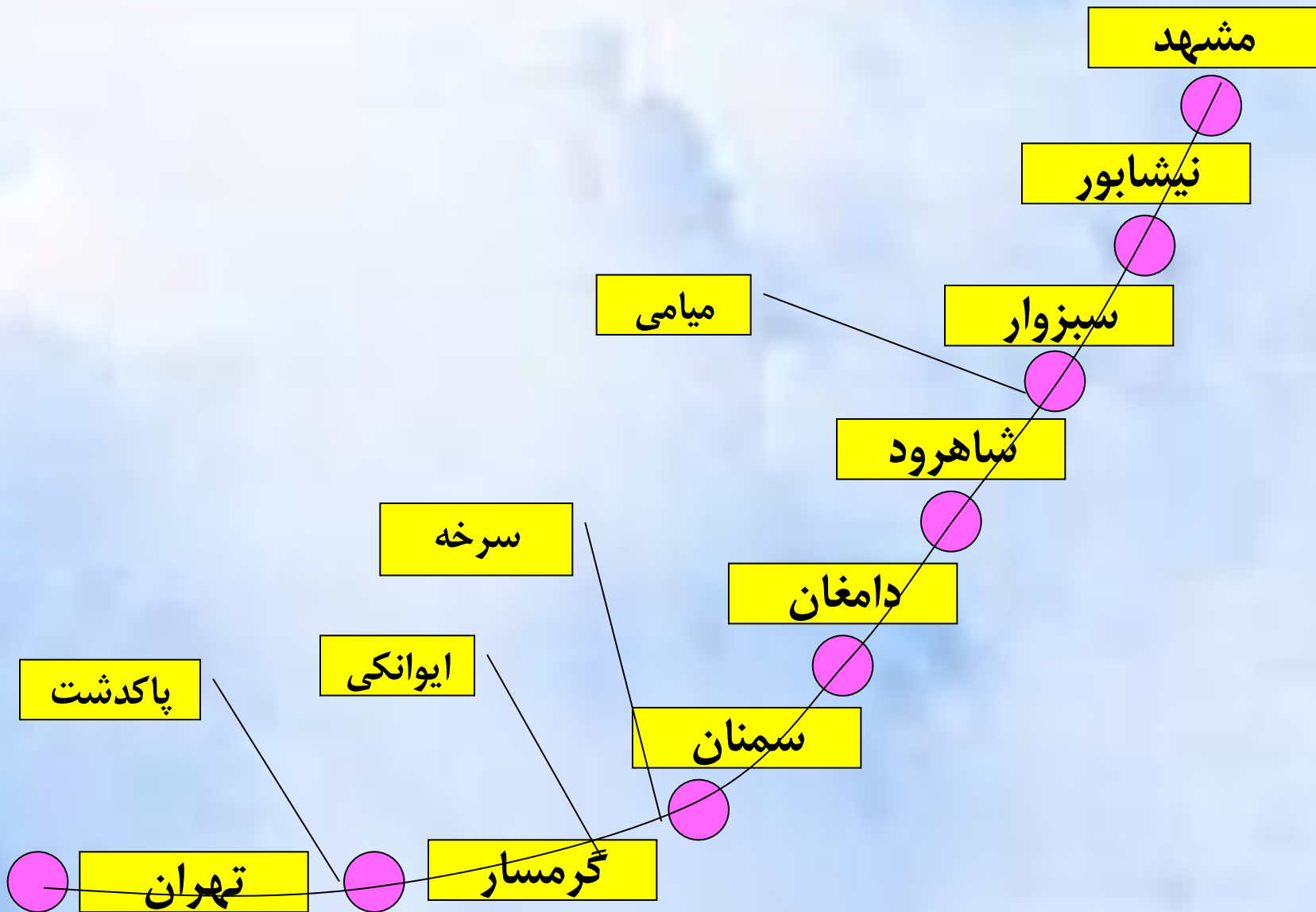
اهداف
پژوهشی

اهداف تحقیق خلاصه آنچه که بایستی با
انجام پژوهش به آن دست یافت را بازگو
می کند.

چرا باید هدف داشته باشیم؟

- داشتن هدف مشخص مسیر را روشن می کند.
- بدون داشتن اهداف مشخص و معین روش کار نیز نامشخص خواهد بود.
- روشن می سازد که محقق چه کاری می خواهد انجام دهد، کجا و روی چه گروهی از افراد.
- برای ارزشیابی پروژه تحقیق نتایج با اهداف مقایسه می شوند.
- باعث محدود ساختن مطالعه به جنبه های اساسی آن می شوند.
- مانع از گردآوری اطلاعات غیر ضروری می گردد.
- دقیقاً آنچه را که می خواهیم به آن برسیم مشخص می کنند.
- پیش نیاز برای تهیه ابزار پژوهش می باشند.

انواع اهداف

- هدف کلی
- اهداف ویژه (اختصاصی یا جزئی)
- اهداف فرعی
- هدف کاربردی

هدف کلی

- چیزی است که در انتهای پروژه به آن خواهیم رسید.
- آنچه را که مطالعه بطور کلی بدان دست خواهد یافت را هدف کلی می گویند که ارتباط نزدیک با موضوع و مسئله پژوهش دارد.
- طراحی، اجرا و گزارش پایانی بر اساس هدف کلی تعیین می شوند.
- نیازها و میزان بودجه را مشخص می کند.
- زمان و مکان را مشخص می کند.
- در یک جمله به صورت رسا و قابل فهم بیان می شود
- نحوه نگارش: تکرار عنوان تحقیق است که با افعال سنجشی نظیر «تعیین»، «مقایسه» و «اندازه گیری» شروع می شود.

• عنوان پژوهش: بررسی علل تأخیر رشد کودکان زیر دو سال

• هدف کلی: تعیین علل تأخیر رشد کودکان زیر دو سال

اهداف ویژه

- برای یافتن راه رسیدن به هدف کلی طرح، منطقی است که آن را به اجزای کوچکتر تبدیل کنیم.
- نقشه ای است برای رسیدن به هدف کلی به صورت گام به گام.
- اهداف جزئی از هدف کلی مشتق شده که این اجزاء از نظر منطقی به هم پیوسته اند و دقیقاً تصریح می کنند که تحقیق چه عواملی را مورد بررسی قرار خواهد داد.

اهداف اختصاصی

Specific

• باید از بطن بیان مساله خارج شده باشند.

Measurable

• باید قابل سنجش و اندازه گیری باشند.

Achievable

• باید قابل دسترس باشند.

Realistic

• باید واقع بینانه باشند.

• Time Bound

- عنوان پژوهش: بررسی علل تأخیر رشد کودکان زیر دو سال
- هدف کلی: تعیین علل تأخیر رشد کودکان زیر دو سال

مثال: اهداف جزئی:

- ۱- تعیین رابطه نوع تغذیه بر تأخیر رشد کودکان زیر ۲ سال
- ۲- تعیین رابطه رتبه تولد کودک بر تأخیر رشد کودکان زیر ۲ سال
- ۳- تعیین رابطه سطح سواد مادر بر تأخیر رشد کودکان زیر ۲ سال
- ۴- تعیین رابطه شاغل بودن مادر بر تأخیر رشد کودکان زیر ۲ سال

بررسی رابطه رژیم غذایی و رشد قد در دانش آموزان ۷-۱۵ سال شهر کرمان

- هدف کلی:
- تعیین رابطه رژیم غذایی و رشد قد در دانش آموزان ۷-۱۵ سال شهر کرمان
- اهداف ویژه:
- تعیین قد هر یک از دانش آموزان ۷-۱۵ سال
- تعیین رژیم غذایی در هر یک از دانش آموزان ۷-۱۵ سال

بررسی علل نابینایی در دانش آموزان مدارس نابینایان ...

- هدف کلی: تعیین علل نابینایی در دانش آموزان مدارس نابینایان ...

- اهداف جزئی:

- تعیین درصد هر یک از علل نابینایی در دانش آموزان نابینای ...

- تعیین درصد علل درمان پذیر در دانش آموزان نابینای ...

- تعیین توزیع علل نابینایی بر حسب جنس دانش آموزان نابینای ...

- تعیین توزیع علل نابینایی بر حسب سن دانش آموزان نابینای ...

بررسی شیوع حاملگیهای ناخواسته و عوامل مرتبط با آن در مراجعین به مراکز بهداشتی درمانی ...

- هدف کلی:
- اهداف جزئی:
- تعیین شیوع حاملگی ناخواسته ...
- تعیین توزیع فراوانی عوامل مرتبط با حاملگی های ناخواسته ...
- تعیین ارتباط حاملگی ناخواسته با سن زنان ...
- تعیین ارتباط حاملگی ناخواسته با سطح تحصیلات زنان ...
- تعیین ارتباط حاملگی ناخواسته با محل سکونت زنان ...
- تعیین ارتباط حاملگی ناخواسته با تعداد فرزند زنان ...

بررسی ویژگیهای جمعیتی مادران دارای بارداریهای ناخواسته مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی ...

- هدف کلی:

- اهداف جزئی:

- توزیع فراوانی گروههای سنی زنان با حاملگی ناخواسته در گروه مورد مطالعه
- توزیع فراوانی تحصیلات زنان با حاملگی ناخواسته در گروه مورد مطالعه
- توزیع فراوانی محل سکونت زنان با حاملگی ناخواسته در گروه مورد مطالعه
- توزیع فراوانی تعداد فرزندان زنان با حاملگی ناخواسته در گروه مورد مطالعه

اهداف فرعی

- در هر تحقیقی محقق علاوه بر هدف کلی طرح می تواند به دنبال اهداف دیگری که حتی در راستای هدف کلی طرح نمی باشد نیز باشد.

عنوان: بررسی ارتباط بین طول بند ناف جنین و آپگار هنگام تولد ...

- هدف کلی: تعیین ارتباط بین طول بند ناف جنین و آپگار هنگام تولد جنین ...
- اهداف ویژه:
- تعیین طول بند ناف جنین به سانتی متر
- تعیین آپگار هنگام تولد
- تعیین ارتباط بین طول بند ناف جنین و آپگار هنگام تولد
- اهداف فرعی:
- تعیین ارتباط بین طول بند ناف جنین و آپگار هنگام تولد به تفکیک جنس
- تعیین ارتباط بین سن جنین و طول بند ناف

انواع اهداف (از دیدگاه دیگر)

- اهداف توصیفی:

- فقط قصد توصیف وضعیت را بسته به موضوع تحقیق به عهده دارد.
- در پی یافتن شاخص های توصیفی برای متغیرهای مورد مطالعه هستند.

- اهداف تحلیلی:

- برای بیان صحت فرضیه ای بیان می شوند.
- به تفسیر، مقایسه و تحلیل روابط بین متغیرها می پردازد.

اهداف توصیفی ← سؤال

اهداف تحلیلی ← فرضیه

بررسی ارتباط بروز سکته قلبی و مصرف تریاک

هدف اصلی:

- تعیین ارتباط بروز سکته قلبی و مصرف تریاک

- اهداف ویژه:

- تعیین فراوانی بروز سکته قلبی در مصرف کنندگان تریاک (توصیفی)

- تعیین فراوانی بروز سکته قلبی در گروهی که تریاک مصرف نمی کنند (توصیفی)

- مقایسه فراوانی بروز سکته قلبی در مصرف کنندگان تریاک با گروهی که تریاک مصرف نمی کنند (تحلیلی)

همبستگی

توزیع فراوانی

ارتباط

مقایسه

تشیوع

اثر

بروز

اهداف باید:

- به صورت منطقی بیان شوند.
- به صورت علمی و قابل اندازه گیری بیان شود.
- واقع بینانه باشند.
- روشن و واضح بیان شوند.
- با افعال قابل سنجش بیان گردند (افعال مناسب: تعیین کردن، مشخص نمودن، مقایسه نمودن، محاسبه کردن) (افعال نامناسب: درک کردن، فهمیدن، اعتقاد داشتن)
- اهداف به صورت عبارت نوشته شود.

هدف کاربردی

- هدفی که در رابطه با بکارگیری نتایج طرح تنظیم می شود
- کاربرد عملی پژوهش در جامعه است.

سئوال پژوهشی

سؤال پژوهش

- عبارت دقیق و روشنی است که به صورت پرسشی مطرح شده و معمولاً یک یا دو متغیر را در بر می گیرد.
- معمولاً در مورد چگونگی وضعیت یک متغیر و یا مقایسه دو متغیر مطرح می شود.
- مسیر را مشخص کرده و مبنایی برای تجزیه و تحلیل داده ها فراهم می کند.

- سؤال پژوهش یک بیان مختصر اما پرسشی است که به صورت زمان حال نوشته می شود و در مورد یک یا چند متغیر یا مفهوم سئوالی را بیان می کند.
- در تحقیقات توصیفی که صرفاً به بیان آنچه در جامعه می گذرد پرداخته می شود نیازی به ارائه فرضیات نیست و از سئوالات برای رسیدن به اهداف استفاده می شود.

- تعیین ارتباط بین طول بند ناف جنین و آپگار هنگام تولد در...

- سئوالات: (برای اهداف توصیفی)

- طول بند ناف جنین چند سانتیمتر است؟

- آپگار هنگام تولد چند است؟

- عنوان: بررسی رابطه رژیم غذایی و رشد قد در دانش آموزان ۷-۱۵ سال شهر کرمان

- هدف ویژه: تعیین قد هر یک از دانش آموزان ۷-۱۵ سال

- سؤال پژوهشی: قد هر یک از دانش آموزان ۷-۱۵ سال چقدر است؟

- هدف ویژه: تعیین رژیم غذایی در هر یک از دانش آموزان ۷-۱۵ سال

- سؤال پژوهشی: رژیم غذایی هر یک از دانش آموزان ۷-۱۵ سال چگونه است؟

فرضیه
پژوهشی

فرضیه

- یک حدس منطقی است که به صورت رابطه میان دو یا چند متغیر بیان می شود و صحت و یا رد آن قابل آزمایش است.
- فرضیه حدسی است علمی که محقق برای نتیجه تحقیق خود می زند. فرضیه نشان می دهد که چرا یک یا چند عامل، عوامل دیگر را تحت تأثیر قرار می دهند.
- در مواردی که رابطه و همبستگی بین پدیده ها مورد توجه باشد فرضیه ارائه می شود.
- پیش بینی و پیش داوری عالمانه ای که رابطه میان دو یا چند متغیر را بیان می کند.
- رابطه مورد انتظار بین متغیرها را بیان کند.
- محقق صرفاً قصد آزمایش فرضیه را دارد نه اثبات آن.

بیان فرضیه

- در هنگام بیان فرضیه محقق به بررسی روابط بین متغیرها می پردازد. به طور متداول این بیان به صورتهای زیر خواهد بود:
- بررسی رابطه علت و معلولی بین دو یا چند متغیر
- بررسی همبستگی و شدت آن بین دو یا چند متغیر
- بررسی و مقایسه میزان تفاوت تأثیر دو یا چند متغیر بر یک یا چند متغیر

انواع فرضیات:

- فرضیه صفر (H_0): هر گونه ارتباط بین متغیرها رد می شود:
- بین طول بند ناف جنین و آپگار تولد ارتباطی وجود ندارد.
- فرضیه تحقیق (H_1): پیش بینی و جهت گیری محقق را نشان می دهد.
- دو دامنه (بدون جهت): اختلاف را بدون در نظر گرفتن جهت بیان می کند:
- بین طول بند ناف جنین و آپگار هنگام تولد ارتباط وجود دارد.
- یک دامنه (جهت دار): جهت گیری محقق را در نوع تفاوت بیان می کند:
- افزایش طول بند ناف جنین منجر به بالا رفتن آپگار هنگام تولد می شود.

